

Нарешті настала довгоочікувана хвилина. Вікуся відкрила конверт: «Дарунок на острові мандрів і казкових пригод».

- Де це? Де ж шукати, – роздумуючи, промовили хлопчики й дівчатка.
- Думаю, дарунок знаходиться в будинку, – промовив Петрик-філософ.
- Острів мандрів? Острів казкових пригод? – повторювала дівчинка.

Потім її осяйнула думка. Вікуся швидко схопила братика за ручку і помчала у свою кімнату. Підійшла до ліжка й підняла подушку. Під нею лежали дві книги. Одна була перев'язана червоним бантиком, друга – голубим, для Сашуні.

Вікуся розгорнула листівку:

«Люба донечко! Сьогодні тобі виповнюється десять років. Саме стільки й головній героїні Люсінді Уаймен із повісті «Роликові ковзани» англійської письменниці Рут Соєр. Насолоджуйся мелодією дитинства, відкриваючи двері в чарівну казку.

Твої люблячі мама з татом.

P.S. По секрету. Це моя улюблена повість. Матуся.

І моя теж. Тато.

На превеликий жаль українською мовою ця книга ще не видана. Даруємо 1993 року видання. Обов'язково купимо тобі українською, коли знайдемо».

Дітям дуже кортіло також читати цю книгу. Але було вже пізно. Домовились, що завтра побачаться...

Умостившись зручніше, Вікуся відкрила книгу. Спати розхотілося... У день народження режим сну можна трішки порушити.

Літературні казки. В. Королів-Старий. «Хуха-Моховинка»

*Захаркіна С.Л., Шамрай Л.Б. – учителі
української мови та літератури
Зміївського ліцею № 1 ім. З.К. Слюсаренка
Зміївської міської громади Чугуївського району*

Нова українська школа на уроках літературного читання базує свою діяльність на ігрових і проєктних технологіях (уявних подорожах, спостереженнях за діями улюблених героїв мультфільмів, театралізації тощо). В основній школі актуальність серйозної дидактичної гри підвищується через перенасиченість сучасного школяра інформацією та знаннями, які варто перетворити на практичне застосування.

На прикладі програмової теми з української літератури в 5 класі «Літературні казки. В. Королів-Старий. «Хуха-Моховинка»» доведемо, що ігрові прийоми монтажу і кадрування сприяють розвитку читацької, інформаційної, пізнавальної компетентностей, які є основою у формуванні особистісної емпатії, що важливо для правильної соціальної взаємодії.

«Хуха-Моховинка. Хто вона?» Пропонуємо на різних етапах сприйняття твору монтаж та кадрування на основі набору ілюстрацій, що можуть бути використані на різних етапах опрацювання літературної казки.

1. *Підготовка до сприйняття твору.* Учні, поділені на групи, отримують однакові ілюстрації до ще не вивченого ними твору для кадрування. Завдання: за початком твору скласти можливий сюжет. Розвиток подій учні викладають через усну розповідь на тему «Що з цього могло б бути...» або «Звали її Моховинка».

2. *На етапі опрацювання змісту твору.* П'ятикласники отримують індивідуальні завдання щодо створення монтажу «Хухи-Моховинки» на основі прочитаного змісту твору. Учні мають відтворити або епізоди твору, або візуалізувати пропущений епізод тексту мальованим кадром. У такий спосіб можна провести й літературний диктант.

3. *На етапі усвідомленого аналізу твору.* Пропонуємо учням створення паралельного монтажу через групову роботу, додаючи до стрічки подій елементи пейзажу, портретні візії, портретні деталі. За допомогою усного словесного малювання п'ятикласники відтворюють події з демонстрацією емоційного сприйняття прочитаного, дають характеристики головних і другорядних героїв. Для глибшого усвідомлення ролі портретної деталі, що вирізняє казку «Хуха-Моховинка» серед інших програмових творів, пропонуємо групам додати уявні портрети діда та лісника. Наступним кроком є завдання «Було – стало», що передбачає активізацію творчої уяви учнів. Вони мають подати власне бачення Хухи, її поведінки, ставлення оточуючих до неї в умовах сьогодення.

4. *На етапі рефлексії.* Одним із варіантів завдань є оцінка тексту через вправу «Факти та судження»: учні повинні чітко вирізнити правдиву і фейкову інформацію про головну героїню Хуху-Моховинку. Можливим на цьому етапі є створення групових проєктів, а саме: створення ілюстрованого монтажу, добір кадру з додаванням спецефектів, близьких до створення мультфільму тощо.

5. *На підсумковому етапі.* Пропонуємо учням класу співвіднести прочитане (авторське), створене власною фантазією (групові проєкти) та інформацію Інтернет-джерела. Такий підхід забезпечує активізацію критичного сприйняття, що є основою будь-якого аналізу художнього твору.

У контексті положень «Нової української школи» стосовно української літератури предметною компетентністю є літературна. Її трактують як готовність і здатність працювати з художніми літературними текстами, на основі прочитаного відтворювати розуміння порушених проблем, висловлювати власну критичну позицію стосовно прочитаного, самостійно організовувати, здійснювати й оцінювати читацьку діяльність, сприймати художній твір як чинник формування життєвого досвіду. Відповідно, учнів, які володіють цими навичками, вважаємо компетентними читачами, які готові жити й творчо діяти в умовах глобалізаційних змін суспільства, цінувати надбання національної культури. У програмі української літератури зазначено, що нинішні школярі перебувають у полоні віртуального середовища, якому притаманна «кліповість», «клаптиковість», фрагментарність. Не лише дитині, а й дорослому непросто розібратися в інформаційному потоці сьогодення. Тому так важливо навчити школярів читати, допомогти їм усвідомити, що читання – запорука успішного становлення в житті, чинник саморозвитку впродовж життя.

Отже, відповідно до викликів сучасності та програмових вимог, використання прийомів монтажу й кадрування сприяє самостійній діяльності

учнів, що поступово перетворюється в засіб виховання, дає змогу використати її для формування критичного та системного мислення здобувачів освіти, творчого ставлення до життя кожної особистості.

Література

1. Авраменко О. Українська література. 5 кл. / О. Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – С. 60-70.
2. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів/ за заг. ред. В. Іванова. – Київ: АУП, Центр вільної преси, 2019. – С. 1–11.
3. <https://www.barabooka.com.ua/povernennya-mohovinki>
4. <https://www.artukraine.com.ua/n/khukha-mokhovinka-klasika-ukrainskoi-kazki-v-formati-digital-art>

**Джерело
педагогічних інновацій**

**Бібліотека закладу загальної середньої освіти – стратегічний партнер
Нової української школи**

Науково-методичний журнал

Редактор: *Писаренко Т.І.*

Художній і технічний редактор: *Семисошенко С.В.*

Дизайн: *Семисошенко С.В.*

Підписано до друку: 07.12.2021 р.
Тираж: 73 прим.

Розповсюджується безкоштовно

Харківська академія неперервної освіти
61057, м. Харків, вул. Пушкінська, 24,
тел./факс (057) 731-21-31,
E-mail: kvnz.hano@gmail.com
Web-сайт: www.edu-post-diploma.kharkov.ua